

KATEDRA ČAKAVSKOGA SABORA LOVRAN

Znanstveni skup

LOVRANSKI STARI GRAD
PROŠLOST, SADAŠNJOST, BUDUĆNOST

ZBORNIK SAŽETAKA

Lovran, 16. travnja 2011.

ORGANIZATOR SKUPA
Katedra Čakavskoga sabora Lovran

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Igor Eterović (predsjednik)
Frane Babić (tajnik)
Robert Doričić
Ivana Sanković
Sanja Simper

IZDAVAČ
Katedra Čakavskoga sabora Lovran

ZA IZDAVAČA
Sanja Simper

UREDNIKA
Ivana Sanković

PROGRAM SKUPA

- 9.00–9.15** *Otvaranje skupa*
- 9.15–9.30** MAJA KARIĆ: Lovranske freske – sastavni dio srednjovjekovne tradicije zidnog slikarstva i važan segment suvremene turističke ponude
- 9.30–9.45** JASNA GRŽINIĆ: Riječ i slika unutar ciklusa mučeništva sv. Jurja u Župnoj crkvi sv. Jurja u Lovranu
- 9.45–10.00** MATEJA JERMAN: Drveni i mramorni oltari u Župnoj crkvi sv. Jurja u Lovranu
- 10.00–10.15** ANTONIJA ZARADIJA KIŠ: Lovranski glagoljaški grafiti
- 10.15–10.30** FRANE BABIĆ: Šterne (vodospreme) lovranske gradske jezgre
- 10.30–10.45** *Diskusija*
- 10.45–11.00** *Stanka za kavu*
- 11.00–11.15** IVO MILEUSNIĆ: Pomorski objekti na području Općine Lovran od kraja 19. do polovice 20. stoljeća
- 11.15–11.30** JULIJA LOZZI-BARKOVIĆ, BORIS BARKOVIĆ: Mandrač u Lovranu, urbanističko-arhitektonsko planiranje i izgradnja na prijelomu 19. i 20. stoljeća
- 11.30–11.45** DAINA GLAVOČIĆ: Lovransko groblje
- 11.45–12.00** MAJA VIZJAK: Lovranska urbana vila nekada i sad: Što učiniti s historicističkom vilom?

- 12.00–12.15** ZANA DRAGIČEVIĆ: Elementi venecijanske cvjetne gotike na lovranskim vilama: primjeri graditelja Carla Seidla i Attilia Maguola
- 12.15–12.30** *Diskusija*
- 12.30–14.15** *Ručak*
- 14.15–14.30** RANKO STARAC: Antička skulptura s područja Lovrana
- 14.30–14.45** MARIJAN BRADANOVIĆ: Prilozi poznavanju lovranske skulpture
- 14.45–15.00** MAURIZIO LEVAK: Začetak i rani razvoj utvrđenog naselja na istočnoistarskoj obali u ranom srednjem vijeku: o najstarijoj prošlosti Lovrana
- 15.00–15.15** MIROSLAV BERTOŠA: „Iddio ci guardi della bora e del cavalier di Forbino“: Francuska flota u Kvarneru i napad na Lovran godine 1701.
- 15.15–15.30** VESNA SLAVIČEK: Lovran u Uskočkom ratu ili Ratu za Gradišku 1615.–1618. godine
- 15.30–15.45** *Diskusija*
- 15.45–16.00** *Stanka za kavu*
- 16.00–16.15** IVANA SANKOVIĆ, IGOR ETEROVIĆ: Devet lovranskih oporuka iz druge polovice 18. stoljeća
- 16.15–16.30** ROBERTO ŽIGULIĆ, SANJA BILOŠ-ŽIGULIĆ: Stanovništvo lovranske gradske jezgre u 19. stoljeću

- 16.30–16.45** SARA VUKUŠIĆ: Javni moral i sigurnost Lovrana prije Drugog svjetskog rata i tijekom njega
- 16.45–17.00** TIHANA STEPINAC FABIJANIĆ: Tradicijski aspekti u načinu života i problemi identiteta malih gradova: Lovran i Volosko
- 17.00–17.30** VESELJKO VELČIĆ: Obnova (revitalizacija) povijesnih gradića u subregijama Primorsko-goranske županije
- 17.30–17.45** *Diskusija*
- 17.45–18.00** *Zatvaranje skupa*

SAŽECI IZLAGANJA

Frane Babić

**ŠTERNE (VODOSPREME) LOVRANSKE
GRADSKE JEZGRE**

Lovran je od davnina poznat kao urbano naselje sa svojim fortifikacijama, trgovima, crkvama i stambenim zgradama. Uz ove građevine identitet Lovrana čine i njegove stoljetne šterne (vodospreme). Šterne su nezaobilazan segment zatvorenih dvorišta koja krase staru gradsku jezgru, stoga je iznimno važno – kada se govori o graditeljstvu Lovrana – posvetiti i njima koju rečenicu. Zanimljivo je da će se još rijetko gdje naći toliko mnogo vodospremi na tako malenu prostoru kao što je to u Lovranu, pa nas i to obavezuje da ovoj temi u budućnosti posvetimo veću pažnju – ne samo zbog njezine graditeljske već i kulturološke važnosti. U izlaganju će biti govora o broju, smještaju i nekim morfološkim značajkama šterni unutar urbane jezgre te o nekim podacima prikupljenima uglavnom iz usmenih izvora. Indirektno će biti riječi i o promjenama u strukturi i planu grada koje su se mogle iščitati obradom samih šterni i dvorišta koja ih okružuju.

Miroslav Bertosa

„IDDIO CI GUARDI DELLA BORA E DEL CAVALIER
DI FORBINO“ (NEKA NAS BOG OČUVA BURE I
VITEZA FORBINA): FRANCUSKA FLOTA U
KVARNERU I NAPAD NA LOVRAN GODINE 1701.

Uspomene viteza Claudea Forbina (1656.–1733.) – potomka znamenite provansalske obitelji, pomorskog časnika i sudionika mnogih velikih pothvata francuske ratne mornarice na morima Europe i Azije, ličnosti avanturističkog duha, velike hrabrosti i vojnog talenta – jednim se dijelom odnose i na sudjelovanje brodovlja kojem je on zapovijedao u Jadranu. Osobito su zanimljivi njegovi opisi presretanja i zaprječavanja mletačke trgovine, bombardiranja Trsta, napada na gradove u akvatoriju Kvarnera u prvoj godini Rata za španjolsko nasljeđe.

Na Kvarner se Forbin okomio nakon Trsta, a iz strateških razloga, kako navodi u svojim zapisima (*Mémoires du Comte de Forbin*, prema integralnom izdanju Mercure de France, Paris, 1993.), najprije je napao Lovran, „okružen zidinama“, u kojem su svi bili budni i spremni za obranu. Francuzi su slomili otpor i ušli u grad, a Forbin je sam za sebe napisao da je „postao gospodar Lovrana“. Posvuda je postavio straže i zaprijetio da će „zapaliti grad ako mu ne plate visoku svotu u ime kontribucije“. No dok su se pregovori vodili, mornari-vojnici opljačkali su grad. Lovranci su se povukli, a Forbin više nije mogao zahtijevati plaćanje nameta. Zbog osvete je „spalio gotovo sve burgove“ i glavnu mjesnu crkvu, iz koje je prethodno odnio niz vrijednih stvari.

Marijan Bradanović

PRILOZI POZNAVANJU LOVRANSKE SKULPTURE

Uvodno se raspravlja o skulpturi i dekorativnoj arhitektonskoj plastici lovranskoga povijesnoga središta. Ona se tumači u širem komparativnom kontekstu povijesnih zbivanja, kulturnih središta i krugova koji su na nju utjecali, kao i radionica koje su je stvarale. Donose se i neki dosad neobjavljeni fragmenti skulpture sakralne provenijencije.

U nastavku se pažnja posvećuje jednom specifičnom fenomenu unutar još nedovoljno valorizirane mjesne ladanjske kulture konca 19. i početka 20. stoljeća. Raspravlja se o karakterističnoj dekorativnoj arhitektonskoj plastici koja se nalazi u kompleksima lovranskih ljetnikovaca, klimi, ukusu i zahtjevima naručitelja, odnosu srednjoeuropskog i mediteranskog, importu i zahtjevima za oponašanjem vrlo specifične kiparske produkcije. I u ovom dijelu izlaganja donosi se još neobjavljeni materijal.

Zana Dragičević

ELEMENTI VENECIJANSKE CVJETNE GOTIKE NA
LOVRANSKIM VILAMA: PRIMJERI GRADITELJA
CARLA SEIDLA I ATTILIA MAGUOLA

Na ostvarenjima vila s prijelaza 19. u 20. stoljeće u Lovranu, čiji su autori Carl Seidl i Attilio Maguolo, izdvojit ćemo elemente venecijanske cvjetne gotike koji se u pojedinim primjerima posebno ističu. Pod tipologijom vile podrazumijevaju se građevine elitnog karaktera koje su bile namijenjene privatnim vlasnicima i njihovim obiteljima. Stilska određenja ovih građevina u tretiranom razdoblju, zbog povezanosti s Bečom, slijede historicizam i secesiju, čije je bogatstvo izraza bilo najprihvatljivije upravo za tipologiju vila i ljetnikovaca. Na lovranskim vilama u okviru navedenih stilova ističu se elementi venecijanske gotike koja pokazuje sklonost prema bujnoj dekoraciji, odnosno izražava skladnu povezanost arhitekture i kiparstva s okolišem. Venecijanskom uzoru bio je naročito naklonjen arhitekt Carl Seidl, što je najočitiije na vilama „Frappart“ i „Santa Maria“. Motive venecijanske cvjetne gotike koristio je i graditelj Attilio Maguolo u brojnim primjerima vila, među kojima se ističu vile „Guerra“ i „Denes“. Maguolo se znao prilagoditi stilskim zahtjevima svoga doba, a u vanjsko oblikovanje vila ukomponirati elemente koji su bili prihvatljivi i njihovim naručiteljima.

Daina Glavočić

LOVRANSKO GROBLJE

Groblja su u svakom gradu fizički i prostorni dokument o povijesti mjesta u kojem su nastala, o migracijama stanovništva, starosjediocima i došljacima, tijekom povijesno-političkih promjena, koje se očituju u obliku nadgrobnog spomenika, uporabi jezičnih izmjena epitafa, oblicima prezimena – ukratko: groblja su osobne iskaznice svakog mjesta.

Tema je priloga prikaz, s gledišta povijesti umjetnosti, nastanka i projekta mikrourbane lokacije i izgleda lovranskog groblja, s posebnim naglaskom na arhitekturi i skulpturi grobnica na kojima se mogu iščitati bar neke karakteristike povijesnih umjetničkih stilova, mijene umjetničke produkcije kroz tijek vremena u posljednja dva stoljeća. Smještaj, vegetacija i urbanističko uređenje groblja govori o njegovu postanku, kulturi i odnosu stanovnika prema tom mjestu zajedničke memorije. Prema vrsti, obliku i stilu grobova zaključujemo o njihovim vlasnicima i naručiteljima, socijalnom i ekonomskom statusu lovranskih obitelji.

Jasna Gržinić

RIJEČ I SLIKA UNUTAR CIKLUSA MUČENIŠTVA SV.
JURJA U ŽUPNOJ CRKVI SV. JURJA U LOVRANU

Dijelu lovranske kulturne baštine pripadaju i freske u Župnoj crkvi sv. Jurja. Ciklus mučeništva ovoga sveca oslikan je u prostoru i vremenu, a ovaj rad predstavlja potragu za tekstualnom podlogom u sakralnoj inscenaciji. Rezultati pokazuju da je Lovran u kasnom 15. st. u kulturnom smislu pripadao alpsko-mediteranskom krugu, kojemu je komplementaran dio i (ranija) hrvatska glagoljaška tradicija.

Mateja Jerman

**DRVENI I MRAMORNI OLTARI U ŽUPNOJ
CRKVI SV. JURJA U LOVRANU**

Župna crkva sv. Jurja u Lovranu slojevita je građevina čiji počeci sežu, čini se, još u razdoblje romanike. U 14. stoljeću dokumentirana je jednobrodna crkva s kvadratičnim svetištem koje je u drugoj polovici 15. stoljeća prekriveno mrežastim svodom i oslikano zidnim slikama. Johann Weichard Valvasor sredinom 17. stoljeća opisuje unutrašnjost crkve, u kojoj se nalazilo pet oltara, od kojih su dva bila smještena u kapeli Sv. Ružarija. U sljedećem stoljeću Župna se crkva sv. Jurja nadograđuje s još jednom kapelom te se, uslijed pregradnji, oprema znatno mijenja. Stariji drveni oltari premještaju se u sjeverni brod crkve, dok se u glavni brod postavljaju novi, mramorni oltari. Iako bez raskoši oblika i materijala, altaristička oprema crkve, kao i drveni poklopac krstionice, svjedoči o specifičnu ukusu i mogućnostima naručitelja te aktivnosti drvorezbarskih i kiparskih-kamenoklesarskih radionica koje su svoje uzore imale u kontinentalnoj umjetnosti.

Maja Karić

**LOVRANSKE FRESKE – SASTAVNI DIO
SREDNJOVJEKOVNE TRADICIJE ZIDNOG
SLIKARSTVA I VAŽAN SEGMENT SUVREMENE
TURISTIČKE PONUDE**

Zidne slike lovranskih crkava, Župne crkve Sv. Jurja, romaničke crkvice Sv. Trojstva i crkvice Sv. Ivana Krstitelja, nastale tijekom 15. st., spadaju u kulturni krug fresko-slikarstva ovog dijela Europe. Integralni dio autentične srednjovjekovne umjetnosti Istarskog poluotoka – njegove istočne međe – funkcionira kao dio historijskog pregleda kasnosrednjovjekovne građe, odnosno vrijedne hrvatske kulturne baštine. Temelji istraživanja istarskih fresaka postavljeni su još šezdesetih godina prošlog stoljeća (Fučić) i nastavljaju se do današnjih dana. Lovran je u doba njihova nastanka, kao i cjelokupna sjeveroistočna Istra, u posjedu obitelji Habsburg, u sastavu Pazinske knežije (Pazinski urbar, 1498.), a još od ranijih stoljeća jedno od središta glagoljaške kulturne tradicije. Vještina pučkih majstora (Šareni majstor, Kastavska radionica...) kasnog srednjovjekovlja – vidljiva u izvedbama kako lovranskih tako i nekih drugih istarskih fresaka – trajno su svjedočanstvo te izvor kulturnog i društvenog nasljeđa koje, kao dio itinerara suvremenog gosta, oplemenjuju doživljaj autentičnosti povijesnog ambijenta te stoga i cjelokupnu kvalitetu turističke ponude.

Maurizio Levak

**ZAČETAK I RANI RAZVOJ UTVRĐENOG NASELJA
NA ISTOČNOISTARSKOJ OBALI U RANOM
SREDNJEM VIJEKU: O NAJSTARIJOJ
PROŠLOSTI LOVRANA**

Lovran pripada skupini naselja čiji korijeni sežu u turbulentno i dramatično doba prijelaza iz kasne antike u rani srednji vijek. Kroz proces kastrizacije nastala su u Istri brojna utvrđena naselja zbijenoga tipa kao posljedica općeg pogoršavanja sigurnosnih prilika. Razvijala su se spontano, u skladu s potrebama i mogućnostima njihovih stanovnika, a u prvim su stoljećima bila uglavnom ruralnih značajki.

U rimsko doba priobalni pojas pod Učkom bio je vrlo slabo naseljen i nerazvijen. Nedostatak većih površina plodne zemlje nije omogućio osnivanje većeg naselja rimskoga tipa, a ni u prometnom smislu nije bio od osobite važnosti. Prometna izoliranost i upućenost na more u kasnoj su antici pogodovali nastanku više malih utvrđenih naselja. Među njima je Lovran otpočetak zauzimao posebno mjesto kao najznačajnije i najrazvijenije naselje između Plomina i Trsata. Samo njegovo ime pak upućuje na određen kontinuitet naseljenosti, na to da u doba doseljavanja Slavena nije bilo velikih lomova, razaranja praćenih depopulacijom na tom području, nego da se starosjedilačko stanovništvo izmiješalo s novim. Na prijelazu iz ranoga u razvijeni srednji vijek Lovran će i politički pripasti Istri nakon prijenosa njemačko-hrvatske granice s Učke na Rječinu.

Julija Lozzi-Barković, Boris Barković

MANDRAĆ U LOVRANU,
URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKO PLANIRANJE I
IZGRADNJA NA PRIJELOMU 19. I 20. STOLJEĆA

Rad daje povijesni prikaz regulacije obalnog područja Lovrana u zoni mandrača/luke u razdoblju s kraja 19. stoljeća do dvadesetih godina 20. stoljeća te, povezano s time, uređenja lungomara koji omogućuje slobodan pristup moru, zatim razvoja infrastrukture namijenjene turizmu te sustavni pregled izgradnje niza objekata koji područje središnjega obalnog poteza Lovrana graditeljski definiraju upravo na prijelomu stoljeća. Počevši od istočnog dijela lučice prema zapadu, nižu se različite arhitektonske tipologije: hoteli i pansioni, vile i ljetnikovci, uslužni objekti/kavane i restorani, kursaloni i popratna urbana oprema (javni zahodi) projektirani u neostilovima i secesiji. Spomenute su građevine priskrbile Lovranu, u vremenu njegova uspona kao lječilišnog i kupališnog mjesta, uz mediteranski, i prepoznatljiv srednjoeuropski izgled. U urbanističko-arhitektonsku obradu uključeni su sljedeći objekti: pension „Mira l'onda“ (Villa „Danica“), restaurant i stambena zgrada Zahey (nerealizirani projekt), hotel „Park“, „Princesse“ hotel i caffè-restaurant, pension i kavana „Lauriana“ (izvorno Grand caffè „Adria“), Casino Municipale (Casa del Fascio), objekt Vespasiano. Rad prvenstveno analizira arhivsku dokumentaciju koja do sada nije obrađivana te ostalu neobjavljivanu izvornu građu, što uz istraživanje *in situ* pridonosi namjeri ispravljanja nekih pogrešaka u postojećoj literaturi.

Ivo Mileusnić

**POMORSKI OBJEKTI NA PODRUČJU OPĆINE
LOVRAN OD KRAJA 19. DO POLOVICE 20. STOLJEĆA**

U Povijesnoj zbirci Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka čuvaju se nacrti i tehnička dokumentacija o izgradnji luka i lučkih objekata na području Općine Lovran u razdoblju prve polovice 20. stoljeća. U Državnom arhivu Rijeka, unutar različitih fondova (*Općinsko poglavarstvo Lovran, Tehnički uredi – Provincijski tehnički ured*), također se čuva dokumentacija te planovi i nacrti luka na području Općine Lovran. U ovom će se radu objavom dostupne dokumentacije, koja se čuva u tim dvjema ustanovama, dati prikaz razvoja luka i pristaništa na području Općine Lovran (Lovran, Medveja, Ika) te će se na temelju njih napraviti usporedba sa sadašnjim stanjem. Preslike tehničke dokumentacije i nacrti objavit će se u prilogu rada.

Ivana Sanković, Igor Eterović

DEVET LOVRANSKIH OPORUKA IZ DRUGE
POLOVICE 18. STOLJEĆA

U fondu *Javni bilježnici Rijeke i okolice* pohranjenu u Državnome arhivu u Rijeci nalazi se i zbirka lovranskih oporuka iz 18. stoljeća. Gotovo su sve pisane talijanskim jezikom, a hrvatskim jezikom pisano ih je devet. U izlaganju se prikazuje tih devet oporuka: jedna iz 1773., šest iz 1774., jedna iz 1775. i jedna iz 1777. godine. Sve oporuke kao notar potpisuje Anton Tomičić, osim najmlađe, na kojoj je potpisan Bartol Negovetić.

U izlaganju se prikazuje latinična grafija lovranskih oporuka uz poseban osvrt na različita rješenja dvojice notara, izdvajaju se osnovne jezične značajke i onomastička građa. Iščitavaju se i relevantne informacije za upoznavanje gospodarskih i društvenih prilika te vjerskih običaja u Lovranu 18. stoljeća. Upozorava se da su oporuke važno vrelo ne samo za istraživanje povijesti jezika već i šire povijesne svakodnevice Lovrana.

Vesna Slaviček

**LOVRAN U USKOČKOM RATU ILI RATU ZA
GRADIŠKU 1615.–1618. GODINE**

Suparništvo Habsburgovaca i Mletačke Republike na političkom i ekonomskom polju najviše su kao posljedicu trpjela pogranična područja obiju sila, kako u Istri, tako i na Kvarneru.

Na svom značenju dobiva lovranska luka zbog prijevoza robe iz Istarske knežije te gradski fontik, koji su služili za potrebe uskoka u Senju i drugim kvarnerskim uporištima. Kulminacijom sukoba u Uskočkom ratu stradavaju istočnoistarske komune na Kvarneru, osobito Lovran, koji se našao pod pojačanim pritiskom mletačke vojne armade tijekom 1614./1615. godine zbog mletačke težnje da suzbije uskočku djelatnost. Usprkos sklapanju Madridskog mira 1617. godine, za istarska i kvarnerska područja sukobi su bili završeni tek restitucijom Mošćenica nekoliko mjeseci kasnije, a Lovran i istočnoistarske komune teško su se oporavljale dugi niz godina.

Ranko Starac

ANTIČKA SKULPTURA S PODRUČJA LOVRANA

Ovom prigodom osvrnut ćemo se na dio ulomaka ugrađenih u arhitektonske strukture nekih lovranskih vila, koji podrijetlom ne moraju biti vezani uz Lovran, ali za razliku od mramornih sekundarno ugrađenih ulomaka načinjenih između 12. i 14. stoljeća, a porijeklom iz Venecije, naši predmeti dijelom mogu pripadati građevinama koje su u kasnoj antici mogle postojati u Lovranu. Tu izdvajam primjerak kapitela (glavice stupa) od vapnenca, sekundarno izdubenog i iskorištenog u funkciji vaze za cvijeće, koji je izvorno pripadao nekoj ranokršćanskoj građevini. Tu je i primjerak rustično kaneliranog torza stupa od vapnenca (sada izgubljenog) nekad uzidanog u pročelje stare zgrade škole u središtu Lovrana. Treći je primjer nadgrobni spomenik od bijelog mramora s reljefnim (dijelom otučenim) likovima pokojnika iz grčko-helenističkog razdoblja, koji je ležao uzidan u vrtnoj piscini Vile „Frappart“, od koje je ostala replika koju smo svojedobno načinili s ciljem spašavanja spomenika.

Tihana Stepinac Fabijanić

TRADICIJSKI ASPEKTI U NAČINU ŽIVOTA I
PROBLEMI IDENTITETA MALIH GRADOVA:
LOVRAN I VOLOSKO

Hrvatska sekcija ECOVAST-a (Europskog vijeća za sela i male gradove) uključena je svojim aktivnostima u međunarodni projekt ASSET (Akcija podrške malim europskim gradovima) te se u okviru svoga programa bavi pitanjima razvoja lokalnih zajednica i očuvanja baštine u brojnim malim gradovima Hrvatske.

Sadržaji koji određuju identitet na lokalnoj razini uvjetovani su povijesnim i sociopsihološkim karakteristikama, a iskazuju se kroz tradicijske oblike ponašanja i načina života. Najuočljiviji izraz identiteta lokalne zajednice ogleda se u izvanjskom, graditeljskom aspektu, odnosno u elementima kulturne baštine.

Koliko su tradicijske osobitosti još zastupljene u današnjem životu *Lovranaca* i *Vološćaka*, odnosno kako se način gospodarenja, stanovanja, običaji iz prošlosti odražavaju na ponašanje starosjedilaca i došljaka te na sam izgled ovih primorskih malih gradova, pitanja su kojima se bavi ovaj prilog.

Veseljko Velčić

**OBNOVA (REVITALIZACIJA) POVIJESNIH
GRADIĆA U SUBREGIJAMA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE**

U izlaganju se problematiziraju sljedeće teme: što je povijesni grad u Primorsko-goranskoj županiji, koja područja obuhvaća povijesna i kulturna baština pojedinog povijesnog grada, koji su osnovni modeli tipologije povijesnog grada u Primorsko-goranskoj županiji. Govori se o stvaranju jedinstvene metodologije istraživanja, prezentacije i obnove povijesnog gradića, o stvaranju organizacije svih sudionika u obnovi povijesnog grada te o potencijalima za održivi razvitak, novoj politici i strategiji financiranja obnove povijesnih gradića na razini općine/grada, županije i Republike Hrvatske.

Maja Vizjak

LOVRANSKA URBANA VILA NEKADA I SAD: ŠTO UČINITI S HISTORICISTIČKOM VILOM?

Ovaj rad opisuje postupak rekonstrukcije jedne historicističke zgrade – vile (smještene u lovranskom naselju Rezine, adresa Rezine 4, arhitekta Leonarda Bertoldia), a koja se primjenom suvremenog načina gradnje uz korištenje tome primjerenih stilova preobrazila u komforan stambeni i životni prostor poželjan za život suvremenog čovjeka – korisnika. Takva graditeljska aktivnost provedena je uz primjenu kvalitetnih značajki određenog povijesnog naslijeđa pojedinog kraja uz primjenu raznih dostignuća suvremene tehnike i tehnologije, koje se koriste u oblikovanju kako vanjskog tako i unutrašnjeg prostora. Ovaj novoobnovljen i cjelovit stambeni objekt pruža mnogo mogućnosti za kvalitetno kreiranje slobodnog vremena svojih stanovnika, koji veći dio vremena na razne načine provode unutar svojeg doma.

Odabir pravih vrijednosti pri izgradnji nekog objekta i stvaranje ugodna okruženja treba se uskladiti s potrebama korisnika, koji opet treba definirati stil ove novoprepravljene vile. „Moda je prolazna, dok je stil vječan“ djelatni je citat Yves Saint Laurenta. Svatko tko posjeduje neka saznanja o stilu ne bi trebao postati žrtvom trenutačne pomodnosti nego će znati nove trendove prilagoditi svojim potrebama i interpretirati ih u korist svojeg zadovoljstva.

Sara Vukušić

**JAVNI MORAL I SIGURNOST LOVRANA PRIJE
DRUGOG SVJETSKOG RATA I TIJEKOM NJEGA**

Javni život Lovrana prije Drugog svjetskog rata i tijekom njega oblikovale su odredbe, dozvole i zabrane. Te su se odredbe direktno ticale javne sigurnosti, s različitim konotacijama: od političkih/diplomatskih do turističkih. Paradoksalno, upravo birokracija, obično smatrana dosadnom, otkriva zanimljive detalje prošlosti.

U prvome se dijelu rada govori o sljedećim temama: izdavanje osobnih karata i isprava od strane Uprave javne sigurnosti, nadzor nad onima koji su probili zakonske okvire ili onima koji se žele vratiti u zemlju privremeno ili trajno (u ratnim godinama bio je to nadzor nad „nepodobnima“ vjerom i rasom), tko su, što su, gdje su, kamo namjeravaju ići i što raditi.

Nužnost slijeđenja moralnih i sigurnosnih obrazaca ponašanja drugi je dio ovog rada: suzbijanje nepoželjnoga, nadzor nad prostitucijom, prosjačenjem, pokućarcima, skitnicama i varalicama, odredbe o javnim lokalima i točenju jakih alkoholnih pića, prijava bibliografskih materijala, zabrane igranja igara na sreću, zahtijevanje moralna i kulturna ponašanja kupača itd.

Antonija Zaradija Kiš

LOVRANSKI GLAGOLJAŠKI GRAFITI

Ljudi su oduvijek imali potrebu za izražavanjem svojih misli „u hodu“. Katkad su to činili smisleno, ostavljajući svoje ime kao svjedočanstvo u vremenu kad su živjeli, nastojeći si dati vid besmrtnosti za nadolazeće naraštaje. No katkad su anonimno zapisivali misli ili komentare, izražavajući aktualnost događaja i svoje razmišljanje.

U radu ćemo izdvojiti glagoljske grafite kao poseban oblik hrvatskoga književnoga izričaja iz vremena „zlatnoga doba“ hrvatskoga glagolizma. Usredotočit ćemo se na četrdesetak lovranskih glagoljskih grafita iz 15. i 16. stoljeća iz Župne crkve sv. Jurja, temeljeći se na popisu i opisu koje je objavio Branko Fučić 1982. godine u *Glagoljskim natpisima*.

Cilj nam je istražiti važnost sačuvanih zapisa te njihov značaj iz današnje perspektive sagledavanja života čovjeka, njegovih potreba i htijenja.

Roberto Žigulić, Sanja Biloš-Žigulić

**STANOVNIŠTVO LOVRANSKE GRADSKE
JEZGRE U XIX. STOLJEĆU**

Povijest nas uči da sve što nije ostalo zapisano kao da se nikada nije ni dogodilo. Takva nas životna filozofija tjera da na sličan način pristupamo i podacima o svojim precima, pri čemu se u sklopu znanstvene grane koja se naziva genealogija pokušava izvlačiti podatke rodoslovnog karaktera iz prašnjavih knjiga i arhiva, gdje su pohranjeni daleko od očiju javnosti, te ih transferirati zainteresiranim pojedincima unutar društva.

U radu će biti izneseni rezultati istraživanja autohtonog stanovništva uže lovranske jezgre u XIX. stoljeću. Za dobivanje podataka o porodicama i pojedincima koji su tu stanovali bit će korišteni postojeći stališi duša kao i lovranske matične knjige. Pri tome će za identifikaciju stambenih objekata obuhvaćenih istraživanjem, kao i za utvrđivanje njihove veze sa stanovnicima, biti korištene stare mape franciskanske izmjere kao i nešto mlađe katastarske mape.

ADRESAR SUDIONIKA

Frane Babić

Brajdice 1
51415 Lovran
frane4@gmail.com

Boris Barković

Antona Rosovića 5
51417 Mošćenička Draga
b.barkovic@gmail.com

Miroslav Bertoša

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za humanističke znanosti
Odsjek za povijest
Ivana Matetića Ronjgova 1
52100 Pula
mirbert@unipu.hr

Sanja Biloš-Žigulić

Obrtnička škola Opatija
Bože Milanovića 3
51410 Opatija
saziguli@inet.hr

Marijan Bradanović

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za povijest umjetnosti
Slavka Krautzeka bb
51000 Rijeka
mbradanovic@ffri.hr

Zana Dragičević

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za povijest umjetnosti
Slavka Krautzeka bb
51000 Rijeka
zana13@net.hr

Igor Eterović

Sveučilište u Rijeci
Medicinski fakultet
Katedra za društvene i
humanističke znanosti u
medicini
Braće Branchetta 20
51000 Rijeka
igor.eterovic@gmail.com

Daina Glavočić

Muzej moderne i suvremene
umjetnosti
Dolac 1
51000 Rijeka
daina.glavocic@mmsu.hr

Jasna Gržinić

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za obrazovanje učitelja i
odgojitelja
Ivana Matetića Ronjgova 1
52100 Pula
jasna_grzinic@inet.hr

Mateja Jerman

Tina Ujevića 24
51000 Rijeka
mateja_jerman@hotmail.com

Maja Karić

Hrvatski muzej turizma
Park Angiolina 1
51410 Opatija
maja.karic@hrmt.hr

Maurizio Levak

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za humanističke znanosti
Odsjek za povijest
Ivana Matetića Ronjgova 1
52100 Pula
mlevak@unipu.hr

Julija Lozzi-Barković

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za povijest umjetnosti
Slavka Krautzeka bb
51000 Rijeka
julija.lozzi-barkovic@ri.t-
com.hr

Ivo Mileusnić

Pomorski i povijesni muzej
Hrvatskog primorja Rijeka
Muzejski trg 1
51000 Rijeka
ivo@ppmhp.hr

Ivana Sanković

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Odsjek za kroatistiku
Ivana Lučića 3
10000 Zagreb
isankovi@ffzg.hr

Vesna Slaviček

Ugostiteljska škola Opatija
Kumičićeva 14
51410 Opatija
vesnaslvk@gmail.com

Ranko Starac

Pomorski i povijesni muzej
Hrvatskog primorja Rijeka
Muzejski trg 1
51000 Rijeka
ranko@ppmhp.hr

Tihana Stepinac Fabijanić

Zavod za povijesne i društvene
znanosti HAZU
Ružičeva 5
51000 Rijeka
tihana.fabijanic@post.t-com.hr

Veseljko Velčić

Katedra Čakavskoga sabora
Općine Mošćenička Draga
Voćarsko naselje 58
10000 Zagreb
01 / 461 6256

Maja Vizjak

Ćirila Kosovela 9
51000 Rijeka
let_zeppelin@hotmail.com

Sara Vukušić

Podrvanj 75
51219 Čavle
sara.vukusic@gmail.com

Antonija Zaradija Kiš

Institut za etnologiju i
folkloristiku
Šubićeva 42
10000 Zagreb
zaradija@ief.hr

Roberto Žigulić
Sveučilište u Rijeci
Tehnički fakultet
Vukovarska 58
51000 Rijeka
zigulic@riteh.hr

Pokrovitelj:

Općina Lovran

DIZAJN NASLOVNICE

Frane Babić
Robert Doričić

GRAFIČKA PRIPREMA

Ivana Sanković

TISAK

Futura d. o. o., Rijeka

NAKLADA

50 primjeraka